

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) จุดมุ่งหมายในการวิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตร โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา การวิเคราะห์หลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และความต้องการจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองแก่งคอย จำนวน 3 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอำเภอแก่งคอย จำนวน 2 คน นำมาพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง และปรับปรุงโดยการประมวลจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำหลักสูตรทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง จำนวน 92 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง จำนวน 46 คน ได้จากการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองแก่งคอย จำนวน 3 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอำเภอแก่งคอย จำนวน 2 คน แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 10 แผน รวม 16 ชั่วโมง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น แบบประเมินทักษะการสื่อสารทางภาษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

และสถิติที่ t-test dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงเป็นหลักสูตรต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรโดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์แนวคิดในการทำหลักสูตรกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลพื้นฐานนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

2. ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโรงเรียนในสังกัดเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอำเภอแก่งคอย เกี่ยวกับ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สอบถามปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเข้ารับการนำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรีไปใช้

3. สอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง เกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไป ปัญหา ความต้องการ ความจำเป็น ในการนำหลักสูตรไปใช้

หลังจากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย ความสำคัญ หลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ช่วงชั้นที่ 3) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา โครงสร้างหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียน แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ กระบวนการวัดผลและการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากการแบบสอบถาม แล้วเสนอประธานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรฉบับร่าง และปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งหลักสูตรฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่าน จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย ได้ดำเนินการ ดังนี้

ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 46 คน จำนวน 16 ชั่วโมง

ขั้นที่ 1 ทำการทดสอบและสอบถาม

ขั้นที่ 2 ศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย

ขั้นที่ 3 ดำเนินการทัศนศึกษาสถานที่เที่ยวที่สำคัญในอำเภอแก่งคอย

ขั้นที่ 4 ทดสอบและสอบหลังการเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดการเรียน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบสังเกตพฤติกรรมการศึกษา การปฏิบัติ แบบวัดเจตคติต่อหลักสูตร นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติ (t - test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงเป็นหลักสูตรต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา (research and development) โดยปรากฏผลการวิจัย ซึ่งมีละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากผลการศึกษาแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สอบถามปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า 1) เพื่อเป็นการรักษาเอกลักษณ์ สืบทอด สืบสาน วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น 2) เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนตามสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการของท้องถิ่น ความต้องการของนักเรียน และส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 3) เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของท้องถิ่นเพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน 4) เพื่อให้ให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อท้องถิ่น รู้ประวัติความเป็นมา เกิดความรักและภาคภูมิใจในเทศกาลงานประเพณี สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า การสร้างองค์ประกอบหลักสูตรฉบับร่าง ผู้วิจัยได้นำผลแนวคิดทฤษฎี หลักการและข้อมูลพื้นฐาน โดยสำรวจความต้องการผู้เกี่ยวข้อง ศึกษาค้นคว้า และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัด สระบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาเป็นพื้นฐานในการสร้างโครงร่างหลักสูตร ประกอบด้วย ความสำคัญ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง คุณภาพผู้เรียน สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผน ประกอบด้วย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง Greeting เป็นการกล่าวคำทักทาย แนะนำตนเองและการกล่าวลาให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง Travel Around Kaengkhoi

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง Attraction Places in Kaengkhoi

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง Pha Sa Det

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 เรื่อง The World War II Monument

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง Phraputtabat Noi

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เรื่อง Phra Tat Charengtham Cavern

แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เรื่อง Tham Phra Po Thi Sat

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 เรื่อง Sitha Royal Palace

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 เรื่อง Situation เป็นการฝึกปฏิบัติจริง

ผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีความเหมาะสมในส่วนประกอบต่างๆ ในแผนการจัดการเรียนรู้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร จากการนำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ทดลองให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วงสังกัดเทศบาลเมืองแก่งคอย จำนวน 46 คน พบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสนใจและตั้งใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเป็นอย่างดี และสามารถจัดทำผลงานแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นภาษาอังกฤษได้

4. ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร

ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 นั่นคือ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในด้านต่างๆพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ความเข้าใจ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่กำหนดให้ นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสาร แนะนำ บอกประวัติความเป็นมาและความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี นอกจากนั้นยังทำให้นักเรียนเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และรู้สึกหวงแหน ทรัพยากรท้องถิ่น สามารถถ่ายทอด สืบสาน ศิลป ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง มีการเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลที่จะแนะนำให้นักท่องเที่ยวฟังและมีทักษะในการนำเสนอดี นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ ได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล มีเป็นประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายผล ในแต่ละชั้นตอนดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องท้องถิ่นเกี่ยวเมืองแก่งคอย ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอำเภอแก่งคอย โดยสำรวจความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีนโยบายให้เยาวชนในท้องถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจเห็นความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นำไปจัดทำสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานกำหนด โดยส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมทั้งสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวอำเภอแก่งคอย ให้กับชาวต่างชาติได้ถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับวัฒนธรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ เน้นการท่องเที่ยวให้กระจายตัวสู่แหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสาลินี อุดมผล (2542, หน้า ๗) พบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานมีส่วนสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้สอนที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของอภิชัย หล้าสุตดา (2543, หน้า 90) ศึกษาเรื่องการสานสัมพันธ์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความต้องการหลักสูตรของครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น จะส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรลุล่วงไปด้วยดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธิดา สังฆรักษ์ศาสตร์ (2543, หน้า 144) ได้พัฒนาหลักสูตรมคศุเทศกัน้อยนำเที่ยวเขตคูสิต ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพฯ พบว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องราวของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งนับเป็นสังคมที่ใกล้ชิดนักเรียนไปพร้อมๆ กับการฝึกอาชีพ สอดคล้องกับหลักการเรียนที่คตินั้นควรเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่อยู่ไกลตัว และยังเป็นเปิดโอกาสให้นักเรียนและคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และสอดคล้องกับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชีวันต์ สาลีประเสริฐ (2545, หน้า 165) พบว่า นโยบายของหน่วยงานต่างๆ กำหนดให้

สถานบันการศึกษาองค์กรต่างๆ และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นที่ มรดกทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันธิชัย หิรัญวงศ์ (2547, หน้า 105) พบว่า สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น

จากการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวเนื่องกับเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จากบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองแก่งคอย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวเนื่องกับเมืองแก่งคอย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทำให้รู้คุณค่าของท้องถิ่น สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่น ทำให้รู้คุณค่าของท้องถิ่น สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองแก่งคอยให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายจากบุคคลภายนอกสามารถใช้ภาษาอังกฤษ ประชาสัมพันธ์ ประวัติความเป็นมา สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้ผู้สนใจทราบ ซึ่งจะมีผลทำให้ชาวต่างประเทศมีทัศนคติที่ดีต่ออำเภอแก่งคอยเป็นการนำความเป็นไทยสู่สังคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ข้อ 1 ที่ว่าเป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่ความเป็นสากล และเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 4)

2. จากการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวเนื่องกับเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย ความสำคัญ หลักการ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา โครงสร้างหลักสูตร คุณภาพของผู้เรียน แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ กระบวนการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2540 ก, หน้า 8-9) ระบุว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงการ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาของวิชา สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน การวัดผลและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการจัดการเรียนรู้ จากการนำหลักสูตรฉบับร่างและแผนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามหลักการของการสร้างหลักสูตร เพราะแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรได้ยึดหลักของการพัฒนาหลักสูตรของทาบา (Taba, 1962, p. 14) และโบแชมพ์ (Beauchamp, 1981, p.14) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย เนื้อหาสาระและวิธีการจัดการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายทั่วไป แนวทางการนำ

หลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญ จึงต้องมีการกำหนดองค์ประกอบดังกล่าว ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีองค์ประกอบดังนี้ ความสำคัญ วิสัยทัศน์ คุณภาพผู้เรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของลัมัยพร แผล่งหล้า (2542, บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนมีการพัฒนาหลักสูตร มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอน แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร และสอดคล้องกับกาญจนา คำสอนทา (2543, หน้า 100) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตร เรื่องการทำปลาซ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน อัตราเวลาเรียน สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ มีความสอดคล้องและเหมาะสมมาก

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบ้านม่วง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 46 คน ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ประกอบด้วยภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ พบว่านักเรียนมีความสนใจในการเรียนเรื่องท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย ในส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ประวัติและความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวอำเภอกา่งคอย ให้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่วตามหลักภาษา นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน กระตือรือร้น กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การทำหนังสือเล่มเล็ก การจัดทำแผ่นพับ และการออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 7) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถและทักษะต่างๆ อย่างหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของลัมัยพร แผล่งหล้า (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนมีการพัฒนาหลักสูตรโดยมีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีวิธีการคือ ศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม คาบเวลาและจัดทำแผนการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ คือ การสนทนาได้ตอบ เกม เพลง และบทบาทสมมติ โดยใช้วิธีการสอนเพื่อการสื่อสาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของประทีป หวานซิด (2545, หน้า 137) ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดสามัญ จังหวัดกาญจนบุรี

พบว่า การสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การสอนแบบบรรยายและการศึกษานอกสถานที่ และหลังจากใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้วนักเรียนสามารถนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ผู้เรียนสนใจ และภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นมาก สอดคล้องกับจิตรา ชุมณี (2545, หน้า 160) ได้พัฒนาหลักสูตรเรื่อง มัคคุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การเรียนการสอนที่มีเทคนิคหลากหลาย ผู้สอนเป็นกันเองกับนักเรียน จะทำให้นักเรียนไม่เกร็งและไม่เครียดในระหว่างเรียนจะทำให้ นักเรียนกล้าแสดงออก สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่าง หลากหลาย ผลการวิจัยของ พระมหาสิริชัย เสรีไตรรัตน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตร ฝึกรบมศีลธรรม ค่ายคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการ ปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียนรู้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีความสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม และสามารถทำกิจกรรมร่วมกันโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็น สื่อกลางในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

4. ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร จากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับ นักเรียนซึ่งมีการประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตรและหลังการใช้ หลักสูตรพบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัด สระบุรี หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนน เฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร และระหว่างการใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนสามารถบอกเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอแก่งคอย สามารถนำเพื่อนเที่ยว ชมสถานที่ท่องเที่ยวด้วยความเชื่อมั่นและมีความมั่นใจในตนเอง มีทักษะการนำเสนอที่ดี เนื่องจากมีการเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลที่จะแนะนำให้นักเรียนท่องเที่ยวรับทราบข้อมูล ส่วนด้านเจตคติโดยภาพรวมพบว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท่องเที่ยว เมืองแก่งคอย เนื่องจากนักเรียนมีความสนุกสนานต่อการเรียนรู้ เกี่ยวกับเรื่องเมืองแก่งคอย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรารณา ศรีสุข (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนา หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัด สมุทรปราการ พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบ หลังเรียน โดยใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยวสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพิน บุญญานาม (2544, บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง จังหวัดระยอง กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการ ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง จังหวัดระยองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และนักเรียน ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน และมีความรัก ความภาคภูมิใจต่อท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัมพร เต็มดี (2545, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน สำหรับนักเรียนประถมศึกษา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน รู้สึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนมากขึ้น และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชิวรัตน์ สาลีประเสริฐ (2545, หน้า 3) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ อำเภออุ้มถ่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการทดลองใช้หลักสูตรพบว่านักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์โบราณวัตถุ โบราณสถาน อำเภออุ้มถ่องก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกานต์นารี เขียวพานิช (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรมัลติเทคก์น้อย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนท้ายพิบูลย์ จังหวัด สระบุรี พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับ เรื่องมัลติเทคก์น้อย หลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเรณูสิงห์อุปบล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง History of Uthai District สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอุทัย (เขาวนวิทยา) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีผลการเรียนรวมผ่านเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 70 และนักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตรในทางบวก

ผลที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในหลักสูตรท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้นำนักเรียนศึกษาแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในอำเภอแก่งคอย นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดความรัก รู้สึกหวงแหนและมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง สามารถใช้ภาษาอังกฤษนำเที่ยวเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนได้ ด้านผลงานนักเรียนพบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มแต่ละคน สามารถจัดทำผลงานตอบคำถามและปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน ใบความรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดี สามารถพูด เขียน บทสนทนา และเขียนประโยคอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอแก่งคอยได้เหมาะสมกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่เน้นผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่านและเขียน

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตรท่องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

จากประสบการณ์ในการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ท้องเที่ยวเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง นำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองได้จริง

1. ครูควรศึกษารายละเอียดต่างๆของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อจะได้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคทฤษฎี ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมเกม เพลง การแสดงบทบาทสมมติ การทำหนังสือเล่มเล็ก แผ่นพับ

3. ในการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษา เพื่อการท่องเที่ยวพบว่า นักเรียนบางคน สามารถติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ แต่ไม่ค่อยกล้าแสดงออกเท่าที่ควร ขาดความมั่นใจ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติมากๆ เพื่อเพิ่มความมั่นใจก่อนไปฝึกปฏิบัติจริง

4. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผล ควรพานักเรียนศึกษานอกสถานที่ให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและสามารถนำไปบูรณาการกับการเรียนเรื่องอื่นๆได้มากยิ่งขึ้น

5. การนำหลักสูตรท้องถิ่นท่องเที่ยวเมืองแก่งคอยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเพิ่มระยะเวลาให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่สามารถจัดทำได้ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับท้องถิ่น

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป

3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับ เรื่องการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในท้องถิ่นต่างๆ ตามศักยภาพของแต่ละชุมชน เนื่องจากหลังการใช้หลักสูตร นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รักและหวงแหน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่สำคัญในท้องถิ่นของตน

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต่างๆ ที่ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ มีความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้